

Dr hab. Anna Konert, prof. UŁa
Katedra Prawa i Postępowania Cywilnego
Wydział Prawa i Administracji
Uczelnia Łazarskiego

Warszawa, 10.10.2020 r.

Ocena

dorobku naukowego dr. Michała Chajdy sporządzona w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego

I. Uwagi ogólne

Recenzja została sporządzona z uwzględnieniem przepisów dotyczących warunków ubiegania się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego zawartych w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. *o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki*, (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789) w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018, Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1669). Zgodnie z powyższymi przepisami do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej

lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną. Osiągnięciem tym może być dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo jednotematyczny cykl publikacji (art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy).

Recenzent powołany w postępowaniu habilitacyjnym dr Michała Chajdy powinien zatem ocenić, czy Kandydat spełnia powyższe warunki.

Stopień doktora nauk prawnych został nadany Panu Michałowi Chajdzie przez Radę Wydziału Prawa Kanonicznego i Świeckiego KUL w dniu 24 września 2002 r. Rozprawa doktorska nosiła tytuł: *Ustawowe ograniczenia swobody kształtowania umowy kredytu bankowego*. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. J. J. Skoczyła.

II. Ocena osiągnięć naukowych uzyskanych po otrzymaniu stopnia doktora nauk prawnych, wskazanych przez Habilitanta jako znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej „Prawo”

1. Wybór problematyki badawczej

W autoreferacie do osiągnięć naukowych uzyskanych po otrzymaniu stopnia doktora stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej prawo Habilitant wskazuje na :

Cykl publikacji pt. „Zobowiązania pieniężne w polskim prawie cywilnym”.

Badania prezentowane są w czterech etapach czasowych, których efekty zostały opublikowane w dziesięciu publikacjach naukowych, w tym cztery artykuły oraz sześć rozdziałów w monografiach zbiorowych (łącznie ok 130 stron). Habilitant powołał ponadto monografię „Zobowiązania pieniężne na tle przemian polskiego prawa prywatnego”, Toruń 2014, którą uznał za znaczącą pozycję w jego dorobku, nie wskazując jej jednak jako „osiągnięcie” w rozumieniu ustawy.

Tematyka zobowiązań pieniężnych jest niezwykle ważna, ale też obszerna, wielowymiarowa i podlegająca licznym aktualizacjom.

2. Struktura rozważań

Na cykle publikacji składają się:

- 1) *Kredytowanie przy pomocy kart kredytowych [w:] Internet i nowe technologie - ku społeczeństwu przyszłości*, Częstochowa 2003, s. 329-343,
- 2) *Przedawnienie roszczeń z umowy rachunku bankowego*, Przegląd Sądowy 2004, Nr 7-8,
- 3) *Ewolucja form płatności - od pieniądza gotówkowego do elektronicznego* Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego 2006, Nr 4, s. 29-43,
- 4) *Wykonywanie zobowiązań, których przedmiotem są formy pieniądza bezgotówkowego [w:] Najnowsze zmiany polskiego prawa prywatnego i publicznego a funkcjonowanie rynków finansowych*, red. H. Cioch, W. Łączkowski, J. Skoczyła, M. Chajda, Rzeszów 2008, s. 25-35,
- 5) *Cywilnoprawne przepisy ograniczające wysokość oprocentowania umów o funkcji kredytowej*, Studia Prawnicze KUL 2008 Nr 4 (36), s. 7-21,
- 6) *Ochrona praw klientów instytucji finansowych [w:] Człowiek pomiędzy prawem i ekonomią w procesie integracji europejskiej*, pod red. G. Dammacco, B. Sitek, O. Cabaj, Wyd. Uniwersytetu Warmińsko- Mazurskiego, Olsztyn- Bari 2008, s. 107-114,
- 7) *Ewolucja zasad rządzących zobowiązaniem pieniężnym [w:] Wyzwania w systemie bankowym w XXI w.* red. A. Piotrowska-Piątek, P. Ruczkowski, Wyd. Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa, Kielce 2009, s.183-199,
- 8) *Konsekwencje niewykonania zobowiązania pieniężnego [w:] Zaciąganie i wykonywanie zobowiązań, Materiały III. Ogólnopolskiego Zjazdu Cywilistów (Wrocław 2008)*, red. E. Gniewek, K. Górka, P. Machnikowski, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2010, s. 39-49,
- 9) *Prawna problematyka płatności pieniądzem elektronicznym*, Wrocławskie Studia Sądowe 2014, nr 4, s. 9-22,
- 10) *Problemy uregulowania kodeksowego zobowiązań pieniężnych*

[w:] *50 lat kodeksu cywilnego - perspektywy rekodyfikacji*, red. P. Stec, M. Załucki, Wolters Kluwer, Warszawa 2015, s. 287-301.

W piśmiennictwie naukowym podkreśla się, iż pewna liczba publikacji zostanie uznana za cykl dopiero z perspektywy *ex post*, co w praktyce może oznaczać, „iż autor będzie wydawał publikacje na określony temat, który ze względu na postępujące zmiany ustawowe, kontrowersje w piśmiennictwie bądź orzecznictwo dopiero pozwoli na wskazanie cyklu” (K. Ślebza, *Jednotematyczny cykl publikacji jako przesłanka nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych*, PiP 2013, Nr 7, s. 35, a także iż „istnienie cyklu zakłada, co do zasady, świadomość jego tworzenia;” (tamże, s. 39).

Artykuły opublikowane w ramach cyklu powinny pozostawać ze sobą w ścisłym związku merytorycznym. Nie mogą to być przypadkowo wybrane publikacje z dorobku. Mają to być po prostu publikacje będące ekwiwalentem monografii. Ta ekwiwalencja powinna ujawniać się w analogicznym nakładzie pracy oraz wpływie na rozwój nauki.

3. Cel, hipotezy, metody badawcze, zakres badań oraz ocena treści rozważań

Wobec faktu, że tematyka zobowiązań pieniężnych jest wielowymiarowa Habilitant dokonał jej podziału na obszary merytoryczne i ujął je chronologicznie. Z uwagi na stosowanie nowych technologii w zakresie dokonywania płatności (nie tylko przez banki), wiele przepisów/aktów prawnych podlega ciągłej aktualizacji/zmianom, stąd większość rozważań dokonanych w publikacjach Habilitanta jest obecnie nieaktualna i może być jedynie rozpatrywana pod względem historycznym. W żadnej publikacji nie zostały wskazane metody badawcze. Niemniej jednak przypuszczalnie w każdej z publikacji została wykorzystana metoda prawnodogmatyczna. Podobnie w kilku publikacjach brakuje też i hipotez badawczych, wskazując czasem jedynie na cel pracy.

Obszary badań zostały podzielone na cztery części :

- lata 2003 – 2004
- 2006 – 2009
- 2008-2009
- 2009 - 2015

Należy więc przypuszczać, że tematykę zobowiązań pieniężnych Habilitant porzucił w 2015 r.

W ramach poszczególnych obszarów Habilitant jasno wskazał, jakie są cele i przedmiot badań. W pierwszym obszarze badań pt. Specyfika zobowiązań pieniężnych w aktywnych oraz pasywnych czynnościach banku, w publikacji Kredytowanie przy pomocy kart kredytowych [w:] Internet i nowe technologie - ku społeczeństwu przyszłości, Częstochowa 2003, przedmiotem badań były umowy kredytu bankowego, w tym zwłaszcza kredytowanie kartami płatniczymi

oraz relacje między działalnością kredytową a depozytową. Habilitant doszedł do prawidłowych wniosków (historycznych) wskazując na zbyt dużą liberalizację kredytowania oraz brak dostosowania polskiej bankowości do wymogów stawianych przez EWG np. w przypadku kradzieży karty kredytowej. Budzi jednak wątpliwości analiza stanu prawnego sprzed wejścia w życie ustawy z 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych, podczas gdy przepisy tejże ustawy w momencie publikacji tego artykułu już obowiązywały.

W kolejnej publikacji z 2004 r. "Przedawnienie roszczeń z umowy rachunku bankowego" Habilitant słusznie postulował uznanie za właściwy 10-letni termin przedawnienia roszczeń z tytułu skapitalizowanych odsetek od certyfikatów depozytowych, do których mają zastosowanie przepisy o wkładach oszczędnościowych, sugerując iż nie powinien on dotyczyć odsetek nieskapitalizowanych, gdyż nie stanowią one części składowej wkładu oszczędnościowego, a więc mogą przedawniać się z upływem lat dwóch, jak

pozostałe roszczenia z tytułu umowy rachunku bankowego. Zabrakło jednak wyjaśnienia dlaczego Habilitant podjął się w ramach tego obszaru omówienia tematyki przedawnienia roszczeń.

W latach 2006 – 2009 (Zależność zasad wykonywania zobowiązań pieniężnych od rodzaju pieniądza) celem badań było dokonanie analizy wpływu rodzaju pieniądza (gotówkowego, bezgotówkowego, elektronicznego) na zasady zobowiązań pieniężnych, w tym zasadę nominalizmu, waloryzacji oraz zasady walutowości.

Tematyka jest przedmiotem następujących publikacji: Ewolucja form płatności - od pieniądza gotówkowego do elektronicznego „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego”, 2006 Nr 4; Wykonywanie zobowiązań, których przedmiotem są formy pieniądza bezgotówkowego [w:] Najnowsze zmiany polskiego prawa prywatnego i publicznego a funkcjonowanie rynków finansowych, red. H. Cioch, W. Łączkowski, J. Skoczylas, M. Chajda, Rzeszów 2008; Ewolucja zasad rządzących zobowiązaniem pieniężnym [w:] Wyzwania w systemie bankowym w XXI w. red. A. Piotrowska-Piątek, P. Ruczkowski, Wyd. Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa, Kielce 2009. W większości tych publikacji powtarzana jest ta sama treść, zwłaszcza na początku. Habilitant wskazuje bowiem za każdym razem : czym jest pieniądz, w tym pieniądz elektroniczny, jednostki pieniężne, zobowiązanie pieniężne sensu stricto ze świadczeniem pieniężnym oraz zasady. Poza definicją pieniądza elektronicznego, treści publikacji mają charakter odwórczy.

W obszarze trzecim - Skutki niewykonania zobowiązania pieniężnego, z uwzględnieniem ograniczeń wysokości oprocentowania, do którego zalicza Habilitant dwie publikacje: Cywilnoprawne przepisy ograniczające wysokość oprocentowania umów o funkcji kredytowej, Studia Prawnicze KUL 2008, Nr 4 (36), Ochrona praw klientów instytucji finansowych [w:] Człowiek pomiędzy prawem i ekonomią w procesie integracji europejskiej,

pod red. G. Dammacco, B. Sitek, O. Cabaj, Wyd. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn- Bari 2008, pojawia się teza badawcza, która brzmi “przepisy o odsetkach maksymalnych należy zastosować do odsetek za opóźnienie, których stopa określona jest umownie.” Habilitant wskazuje na argumenty przemawiające za tą tezą, postulując szerokie stosowanie przepisów k.c. o odsetkach maskymalnych.

Wreszcie, na ostatni obszar - Perspektywy rozwoju zobowiązań pieniężnych, w tym płatności za pomocą pieniądza elektronicznego, składają się następujące publikacje: Konsekwencje niewykonania zobowiązania pieniężnego [w:] Zaciąganie i wykonywanie zobowiązań. Materiały III. Ogólnopolskiego Zjazdu Cywilistów (Wrocław 2008), red. E. Gniewek, K. Górską, P. Machnikowski, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2010; Prawna problematyka płatności pieniądzem elektronicznym, „Wrocławskie Studia Sądowe” 2014, nr 4; Problemy uregulowania kodeksowego zobowiązań pieniężnych [w:] 50 lat kodeksu cywilnego - perspektywy rekodyfikacji, red. P. Stec, M. Załucki, Wolters Kluwer, Warszawa 2015.

Przedmiotem tych badań Habilitant uczynił przede wszystkim: mankamenty regulacji prawnej dotyczącej płatności z wykorzystaniem formy pieniądza elektronicznego oraz dopuszczalność i warunki kredytowania za pomocą pieniądza elektronicznego. W tym obszarze badań Habilitant udowodnił tezę, że prawo powinno dopuszczać możliwość kredytowania pieniądzem elektronicznym, ale jednocześnie wprowadzić ramy podmiotowe i wartościowe wielkości tzw. kreacji wtórnej. Ponadto, prawidłowo argumentuje stanowisko, że nie należy rozszerzać przepisów o karze umownej na zobowiązania pieniężne, wskazując m.in. że mogłoby to doprowadzić do stosowania kar pieniężnych (zamiast odsetek) wyższych, niż dopuszczone przez prawo. Końcowa refleksja, jak pisze Habilitant, jest niepokojąca, bowiem regulacja prawna zobowiązań pieniężnych w polskim systemie prawnym podlega

licznym, często koniunkturalnym, zmianom. Wskazuje, że zmiany, które będą dotyczyć wprowadzenia euro i rozwoju płatności elektronicznych, powinny być wprowadzone do ustawy o usługach płatniczych, a nie do kodeksu cywilnego. Uznaje ponadto, iż ostateczne ukształtowanie przepisów prawa o zobowiązaniach pieniężnych jest procesem nieukończonym, a więc wymaga dalszych badań. Zastanawiające jest więc dlaczego Habilitant ich nie podjął.

Merytoryczna treść tych artykułów wskazuje na brak istnienia zamierzenia wydania cyklu publikacji (w 2003 r.). Nie pozostają one ze sobą w ścisłym związku merytorycznym, niektóre publikacje wykraczają wręcz poza tematykę zobowiązań pieniężnych, np. ochrona praw klientów instytucji finansowych.

Analizy dokonane w publikacjach cyklu nie są pogłębione. Brak konkretnych tez badawczych, metod badawczych (poza formalno dogmatyczną) i przede wszystkim własnych merytorycznych wniosków, a przedstawione zostały jedynie istniejące już w doktrynie poglądy, do których miałby doprowadzić cykl publikacji. Prowadzi to do konkluzji, iż brak jest wymaganego nakładu pracy oraz wpływu na rozwój nauki.

Treść zawarta w publikacjach w większości jest już nieaktualna. Nie powinno to jednak wpływać na ocenę dorobku, bowiem „zarówno w przypadku jednotematycznego cyklu publikacji, jak również dzieła, nie można bezwzględnie oczekiwać, aby osiągnięcia te były aktualne. Jeśli chodzi o cykl, często będzie to wręcz niemożliwe, skoro poszczególne publikacje będą przypadały na różny czas” (K. Ślęzak, *Jednotematyczny cykl...*s. 37)).

4. Formalna ocena publikacji

Formalna strona poszczególnych publikacji nie budzi większych zastrzeżeń. Publikacje pisane są poprawnym językiem. Przypisy są czytelne. Źródła zostały poprawnie udokumentowane. Literatura poprawnie wykorzystana. Wątpliwości budzi jednak układ poszczególnych publikacji, które w większości pisane

są jednym ciągiem i stanowią jedną całość, bez jakiegokolwiek podziału na poszczególne części (wprowadzenie, części merytoryczne i wnioski).

5. Ocena końcowa

W konkluzji wskazany cykl publikacji pt. Zobowiązania pieniężne w polskim prawie cywilnym, nie może być uznany za osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój prawa, o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Tym samym Habilitant nie spełnia ustawowego kryterium posiadania osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wkład w rozwój nauk prawnych.

III. Ocena osiągnięć naukowo-badawczych

1. Struktura rozważań

W okresie po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych w 2002 r. Pan dr Michał Chajda powiększył swoją działalność badawczo-naukową, wskazując w Autoreferacie na 40 publikacji, na które składają się :

- [L] [SEP] monografie i rozdziały w monografiach 10
- artykuły w innych recenzowanych pracach zbiorowych 15
- artykuły w recenzowanych czasopismach naukowych 7
- publikacje elektroniczne 5
- opinie prawne 3

Wśród tych 40 publikacji Habilitant wykazuje ponownie dorobek składający się na cykl publikacji (zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy), który powinien być oceniany osobno. Wobec powyższego, odejmując publikacje elektroniczne oraz opinie prawne, na dorobek Habilitanta składają się **27 publikacji**, w tym **5 publikacji elektronicznych**.

2. Ocena dorobku

Oceniając dorobek naukowy Habilitanta, zwłaszcza dorobek publikacyjny, należy zauważyć, iż układa się w kilka obszarów badawczych.

W pierwszym obszarze za przedmiot badań dr Chajda uczynił zagadnienie

nadzoru nad rynkiem bankowym. Wydaje się, iż największe zainteresowania Habilitanta dotyczą prawa bankowego, którym zaczął się interesować już w trakcie studiów a następnie konsekwentnie rozwijał swój potencjał w tym kierunku zarówno publikując, jak wygłaszając referaty na konferencjach, „konfrontując badania z rzeczywistością gospodarczą i potrzebami rynku”. W tym obszarze Habilitant wykazał się bardzo dobrą znajomością tematyki oraz poprawnie przeprowadzoną analizą poszczególnych problemów, w tym m.in. problem jednolitego nadzoru nad całym rynkiem finansowym.

Drugim obszarem badawczym są prawne instrumenty ochrony konsumentów, w tym zwłaszcza zagadnienia związane z kredytem konsumenckim, lichwą, ale także kwestia odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez leki, jako produkty niebezpieczne. Jednakże publikacje te mają charakter sprawozdawczy.

Kolejny obszar badawczy stanowią pewne wyróżnione przez Habilitanta problemy polskiego prawa cywilnego. Właściwie w obszarze tym znalazły się zaledwie dwie publikacje: artykuł pt. Ograniczenia swobody umów do Księgi „Iustitia civitatis fundamentum” ku czci profesora Wiesława Chrzanowskiego, Lublin 2003, oraz publikacja elektroniczna: pod tytułem „Kancelaria notarialna” w informacji prawniczej LEX (Sopot 2003). Mają one, podobnie jak poprzednie, charakter par excellence charakter sprawozdawczy.

Z niewytłumaczonych względów Habilitant wskazuje na czwarty obszar badań, który dotyczy zagadnień wykonywania zobowiązań umownych, co przecież mieścić się powinno w obszarze trzecim. Wiele jednak z publikacji wskazanych przez Habilitanta w tym obszarze została zaliczona do cyklu publikacji, który jest oceniany odrębnie.

W dorobku Habilitanta można wskazać na co najmniej jeszcze trzy obszary badań, o których sam nie wspomniał. Są to:

- prawo rodzinne i spadkowe (Ewolucja zasad alimentacji w polskim

prawie rodzinnym [w:] Prawo alimentacyjne, zagadnienia problemowe, red. J. M. Łukaszewicz, I. Ramus, Wydawnictwo TNOiK Toruń 2015; Prawo do zachowku - publikacja w postaci elektronicznej pod tytułem „Kancelaria notarialna” w module informacji prawniczej LEX, Sopot 2003; Rozrządzenia testamentowe - publikacja w postaci elektronicznej pod tytułem „Kancelaria notarialna” w module informacji prawniczej LEX, Sopot 2003, Zapis - publikacja w postaci elektronicznej pod tytułem „Kancelaria notarialna” w module informacji prawniczej LEX, Sopot 2003);

- prawo wyznaniowe (Pełnomocnictwo do zawarcia małżeństwa w formie wyznaniowej przez osobę pozbawioną wolności [w:] Wolność sumienia i religii osób pozbawionych wolności, red. J. Nikołajew, K. Walczuk, Wydawnictwo Unitas, Siedlce 2016, Zawarcie małżeństwa przez pełnomocnika [w:] Przesłanki konieczne do zawarcia małżeństwa - próba systematyzacji zagadnienia w aspekcie wymogów formy religijnej, red. A. Tunia, Wydawnictwo KUL, Lublin 2011);

- prawo autorskie (Upadłość konsumencka twórcy (współautor M. Skwarzyński) [w:] Własność intelektualna w prawie upadłościowym i naprawczym, red. M. Załucki, Warszawa 2012, Przejawy działalności twórczej nie podlegające ochronie prawa autorskiego (współautor M. Skwarzyński) [w:] Domena publiczna - troska o prawa podstawowe? Red. P. Fajgielski, P. Potakowski, Wyd. KUL, Lublin 2013, Dozwolony użytek z cudzej twórczości w czasie ceremonii religijnych jako element polityki wyznaniowej państwa (współautor M. Skwarzyński) [w:] Polityka wyznaniowa a prawo III Rzeczypospolitej, red. P. Steczkowski, M. Skwarzyński, Wyd. KUL, Lublin 2016,), w ramach którego podejmuje bardzo ciekawe, wartościowe i stanowiące istoty wkład w rozwój prawa autorskiego tematy, jak korzystanie z dzieł sztuki ludowej, czy też wykorzystanie cudzej twórczości w trakcie ceremonii religijnych.

Habilitant nie napisał żadnej monografii (jedno lub wieloautorskiej). Nie był kierownikiem projektu ani członkiem zespołu badawczego w projekcie finansowanym ze źródeł zewnętrznych (np. NCN). Nie posiada żadnej publikacji zagranicznej. Nie wskazał wskaźnika cytowań swoich publikacji. Nie uczestniczył w żadnym projekcie naukowym o zasięgu międzynarodowym. Ponadto, jako słabość dorobku traktuję brak publikacji w renomowanych ogólnopolskich periodykach prawniczych, jak chociażby Państwo i Prawa.

3. Wnioski końcowe

W podsumowaniu należy stwierdzić, że oceniany dorobek naukowy jest zróżnicowany jakościowo. W większości jednak rozważania mają charakter sprawozdawczy i odtwórczy. Habilitant powiela treści swoich wcześniejszych publikacji. Analiza poszczególnych problemów nie wzbogaca znacząco wyników badań nad prawem cywilnym. Można więc uznać, iż dorobek nie jest wystarczający ilościowo i istotny w rozumieniu ustawy.

IV. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej

Aktywność Habilitanta związaną z uczestnictwem w konferencjach i seminariach krajowych i międzynarodowych należy ocenić jako niewystarczającą.

Od 2002 r. wziął czynny udział zaledwie w trzech konferencjach międzynarodowych oraz w 35 konferencjach krajowych (ok. 2 konferencje rocznie). Działalność w zakresie współpracy naukowej kształtuje się na niskim poziomie, gdyż, odejmując trzy konferencje międzynarodowe zgłoszone w innym punkcie autoreferatu, pozostał jeden wykład zagraniczny w języku angielskim dla doktorantów na Słowacji.

Habilitant od 2002 r. uzyskał dwa wyróżnienia: Medal Europejski Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, za opracowanie programu kształcenia z prawa

bankowego on-line (2006) oraz Nagrodę indywidualną III stopnia Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (2007).

W ramach pracy dydaktycznej wykłada następujące przedmioty: prawo cywilne (część ogólna, prawo rzeczowe, prawo zobowiązań), prawo prywatne międzynarodowe, prawo bankowe, prawo ubezpieczeń gospodarczych, prawo własności intelektualnej, i prawo wyznaniowe.

V. Konkluzja

Analiza działalności naukowej oraz pozostałej dr. Michała Chajdy po uzyskaniu stopnia doktora, prowadzi do wniosku, że: po pierwsze, cykl publikacji nie jest osiągnięciem naukowym stanowiącym znaczny wkład w rozwój nauki prawa; po drugie, poziom pozostałych publikacji nie świadczy o jego istotnej aktywności naukowej; po trzecie, przejawia zadawalającą aktywność w życiu naukowym; po czwarte, ma poważne osiągnięcia dydaktyczne.

Mając powyższe na uwadze stwierdzam, że przedłożony przez dr. Michała Chajdę cykl publikacji oraz jego pozostała działalność naukowa po uzyskaniu stopnia doktora, nie spełniają wymagań do nadania stopnia doktora habilitowanego, określone w art. 16 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r., poz. 1789 ze zm.) w zw. z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1669 ze zm.).

Koniec